

26/01/2016

שר הבריאות, מר יעקב ליצמן

שר האוצר, מר משה כחלון

ראש הממשלה, מר בנימין נתניהו

הנדון: קריסת מערכת הבריאות בישראל

שלום רב,

פרויקט "מכתבים לבריאות" הוא יוזמה פרטית של אנשים המבקשים להעלות על הכתב את סיפוריהם האישיים, כדי לחלוק עמכם את התלאות והמצוקה שנגרמו להם בשל חוסר יכולתה של מערכת הבריאות להעניק להם טיפול הולם. במכתבים אלה נפרש בפניכם את הסיפורים הכואבים מבתי החולים, המרפאות, מוקדי החירום ושאר הנציגויות שנמצאות בתחום אחריותו של משרד הבריאות. אנו תקווה שהשיתוף של סיפורים אלה יעזור לכם להבין את חומרת המצב ולפעול במלוא הנכונות והדחיפות כדי לתקנו.

לפניכם [כתבתו של מיקי פלד מ"כלכליסט"](#), המתריעה על מחסור חמור בידיים עובדות ובציוד בפיגור. למעשה, אף אחת ממחלקות הפגים בישראל לא עומדת בתקן שנקבע על ידי משרד הבריאות. נרשם שיפור מסוים במצב המחלקות בעקבות תכנית התמריצים של משרד הבריאות, אך התוצאה לעת עתה רחוקה מאוד מהמצב הרצוי:

"מספר רופאים ואחיות שנמוך בהרבה מהתקן, מחלקות שאין בהן עמדות לניגוב ידיים ועריסות שקרובות יותר מהמותר - אלו רק חלק מהממצאים שחושף 'כלכליסט' מביקורת משרד הבריאות שנערכה בשנה שעברה ב-26 מחלקות פגים. הממצא הבולט ביותר שעולה מפירוט הציונים המלא של הפגיות הוא שאין שום פגיה שעומדת באופן מלא במספר הרופאים המומחים (ניאונטולוגים) הנדרש או במספר האחיות המוסמכות שעברו קורס מיוחד למחלקות פגים (קורס PT).

לפני כחודשיים פרסם משרד הבריאות דירוגים חלקיים מאוד של הפגיות בבתי החולים, בלי הציונים הסופיים ובלי פירוט הציונים בכל קטגוריה שנבדקה. המשרד פרסם אז רק את קבוצות הדירוג, ועלה מהן שהפגיות בבתי החולים פוריה, כרמל, מאיר, שיבא והעמק קיבלו את הציונים הגבוהים ביותר ויתחלקו במענק של 40 מיליון שקל. אלו שיצטיינו השנה כבר יתחלקו ב-60 מיליון שקל.

הבדיקה של משרד הבריאות נערכה בין יוני לספטמבר ובחנה 26 פרמטרים. ברובם נבדק הפער בין התקינה שקבע משרד הבריאות למה שקורה בפועל. כך, לדוגמה, בבית החולים סורוקה אמורות להיות 145 אחיות מוסמכות לפגים, אבל בפועל יש 31 בלבד - היחס הנמוך ביותר בין בתי החולים הגדולים. דוגמה בעייתית נוספת היא של בית החולים ליולדות ליס במרכז הרפואי סוראסקי, כלומר איכילוב. במחלקה יש רק 39% מתקן הרופאים המומחים הנדרש, רק 25% מתקינת האחיות, ובמקום 20 אינקובטורים משולבים המיועדים לפגים במצב רגיש במיוחד - יש חמישה בלבד. למחלקה גם אין רוקח צמוד, והציון הסופי שלה הוא 58.

הסיבה העיקרית לפערים אינה צמצום במשאבים כספיים אלא מחסור בכוח אדם. רופאים צעירים לא פונים לניאונטולוגיה, ולכן בהסכם השכר של הרופאים מ-2011 ניתנו מענקים מיוחדים לרופאים שבחרים במסלול. גם המחסור הכללי באחיות במערכת הבריאות מוכר. עם זאת, הפגיות הן ככל הנראה בין המחלקות היחידות שאינן מתמודדות עם מחסור בתקציבים. התקצוב לפגייה גבוה במכוון: בית חולים מקבל 190 אלף שקל לטיפול בפג, לעומת 10,000 שקל על טיפול בתינוק רגיל. המטרה היא לעודד את בתי החולים להשקיע בפגיות, להביא סגל רפואי ולרכוש אינקובטור משולב שעלותו 40–50 אלף דולר.

מנכ"ל איכילוב כיום פרופ' רוני גמזו החל את הבקרה כשכיהן כמנכ"ל משרד הבריאות לפני שנתיים. אתמול הסביר ל"כלכליסט" את מיקומו הנמוך של בית החולים שלו ברשימה. 'מחצית מהציון ניתנת על שיפור לעומת 2014. מודל התמרוץ גרם לבתי חולים שלא השקיעו בפגיות להתחיל להשקיע בהן. לאיכילוב היה פחות מה להשקיע, כי הפגיה באיכות גבוהה מאוד והיא עוד תשתפר. הפגיות האחרות לא טובות יותר, אלא צריכות את הכסף', הסביר גמזו והוסיף, 'מי עומד בתקינה? הרי אני קבעתי אותה ואין אף אחד במערכת שעומד בה'.

אחד הפרמטרים הדרמטיים בביקורת הוא רמת הזיהום, שהפגים רגישים אליו במיוחד. הפרמטר הבסיסי הוא הפשוט ביותר: ניגוב ידיים ושמירה על היגיינת ידיים. אך על פי הביקורת, בחלק מהפגיות זה לא מובן מאליו. בבית החולים נהריה השמירה על היגיינת הידיים במעבר של הצוות בין הפגים הוא חלקי, ובמעייני הישועה בבני ברק אין מתקן לניגוב ידיים. בוולפסון המרחק בין עריסות הפגים הוא מטר וחצי בלבד במקום שני מטרים בתקן, מה שעלול להגדיל את מעבר הזיהומים. אך יש גם תוצאה חיובית: לעומת השנה שעברה נרשמה ירידה של 43% בזיהום בעירוי בווריד מרכזי שניתן לחלק מהגדול בפגים.

בשבוע שעבר הגיע שר הבריאות יעקב ליצמן לטקס חלוקת הפרסים לחמשת בתי החולים המצטיינים ואמר כי לנוכח ההצלחה של מודל התמרוץ הוא ירחיב אותו לתחומים נוספים. ראש מנהל רפואה במשרד הבריאות ד"ר ורד עזרא אמרה ל"כלכליסט" כי "נעביר את מודל הבדיקה גם ליחידות כמו המרכזים לרפואה דחופה. המודל מתמרץ את בית החולים על פעילות והצלחות, וזה מאפשר לנו לדעת בדיוק לאן הכסף מגיע. זה רעיון חדשני שאנחנו רואים את ההשפעה שלו".

מאז שנת 1976 לא עודכנה מערכת התקינה הקובעת את מספרי הרופאים, האחיות, מיטות האשפוז ואמצעים חיוניים נוספים בבתי החולים ובמרפאות. משנה זו ועד התקופה הנוכחית, אוכלוסיית ישראל גדלה מ-3.5 מיליון איש ליותר מ-8 מיליון. כל ההבטחות להוסיף תקנים לאנשי צוות ומיטות אשפוז טורפדו בשל חוק ההסדרים ולא מומשו. מסקנות ועדת גרמן משנת 2014 לא ימומשו אף הן, עקב פיזור הכנסת והממשלה וקיום הבחירות מוקדם מהצפוי.

ממשלות ישראל לדורותיהן הזניחו את תיק הבריאות. מערכת הבריאות בישראל כבר לא נמצאת "על סף קריסה", היא קורסת בפועל. כעת האחריות נמצאת בידיכם.

אנו, אזרחיות ואזרחי ישראל הסובלים מדי יום כתוצאה מההזנחה המתמשכת, דורשים להציב את שיקום מערכת הבריאות בראש סדר העדיפויות הלאומי, ולייחס לתקציב ולקשיי התפעול של מערכת הבריאות את אותה מידת חשיבות שמוענקים לתקציב ולקשיים של מערכת הביטחון. ההגנה על חייהם של אזרחי המדינה כוללת לא רק פעילות צבאית, אלא גם את השמירה על תפקודן התקין של מערכות מצילות חיים, מאריכות חיים ותומכות באיכות החיים. אנו נמשיך להזכיר לכם ולהפציר בכם להתגייס למטרה, עד שנראה שינוי לטובה מיושם בפועל.

בציפייה ובתקווה לטיפולכם המיידי,

צוות "מכתבים לבריאות"